

/com planificar un projecte de cooperació

Recursos

Entitats d'intercanvi de Barcelona

➤ Associació Socio-Cultural IBN Batuta (ASCIB)

És una entitat sense afany de lucre, apolítica i laica. El principal objectiu d'ASCIB és donar ajuda humana, social i cultural als ciutadans immigrants i les seves famílies, i en especial als joves i al col·lectiu magrebí.

També volen fomentar l'intercanvi cultural, donar a conèixer els aspectes més rellevants de la nostra cultura i facilitar la comprensió de la cultura del país d'acollida per crear un clima de respecte, convivència i diàleg.

Tel.93 329 30 54 - info@ascib.net - www.ascib.net

➤ Associació Wafae

L'Associació WFAE és una entitat sense ànim de lucre que dirigeix les seves accions a la promoció de la integració sociocultural i comunitària, a la formació i al foment de l'educació integral com a mecanismes per al desenvolupament de les persones en situació d'especial vulnerabilitat, entenent-ho com un element fonamental d'una convivència pacífica i cívica a Espanya i al foment del desenvolupament local al Marroc.

Tel. 93 413 75 92- info@wafae.org - www.wafae.org

➤ Nexes Interculturals de Joves per Europa

És una associació juvenil sense ànim de lucre nascuda a Barcelona el 1999 i la seva seu actual és al barri del Raval. Centra el seu treball en la comunitat local i en altres països del món per a afavorir l'aprenentatge intercultural, la participació activa i una transformació social sostenible que veu en la diversitat un recurs enriquidor.

Tel. 93 442 71 67 - info@nexecat.org - www.nexecat.org

➤ Recursos d'Animació Intercultural (RAI)

RAI és una associació assembleària i independent, que funciona com a plataforma de projectes per a la transformació social, cultural i educativa, ofereix un ampli ventall de recursos i iniciatives a través de la interculturalitat, l'antiracisme, la participació activa, l'autonomia i l'empoderament individual i col·lectiu.

Tel. 93 268 13 21 - rai@pangea.org - www.raipangea.org

➤ Servei Civil Internacional-Catalunya (SCI Catalunya)

L'SCI - Catalunya és la branca catalana del International Civil Service i per tant comparteix la seva filosofia i finalitats en els projectes que es duen a terme a Catalunya. Alguns dels seus objectius són: donar suport a accions que encoratgin el desenvolupament de la Declaració Universal dels Drets Humans; organitzar un xarxa de voluntaris que recolzi el treball de les comunitats locals, organitzacions, col·lectius, associacions i moviments socials; difondre la cultura de pau; treballar per assolir canvis constructius en les estructures injustes.

Tel. 93 441 70 79 - sci-cat@sci-cat.org - www.sci-cat.org

Més informació trucant al:

515253

/el telèfon d'informació per a les entitats juvenils de Barcelona

Aquesta obra es pot copiar, distribuir i comunicar públicament, citant sempre al Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona. No es pot utilitzar amb finalitats comercials. Més informació: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Disseny i maquetació: Laboratori Creatiu
Redacció de continguts: CRAJ
Impressió: El tinter
Dipòsit Legal: B-17327/2000

Consulta tots el butlletins a:
www.bcn.cat/craj

o vine a buscar-lo al CRAJ:
C. Gran de Gràcia 190-192
(al costat de Fontana)

515253

publicació del centre de recursos per a les associacions juvenils

901

/butlletí

núm.119 Juny 2012

/edita

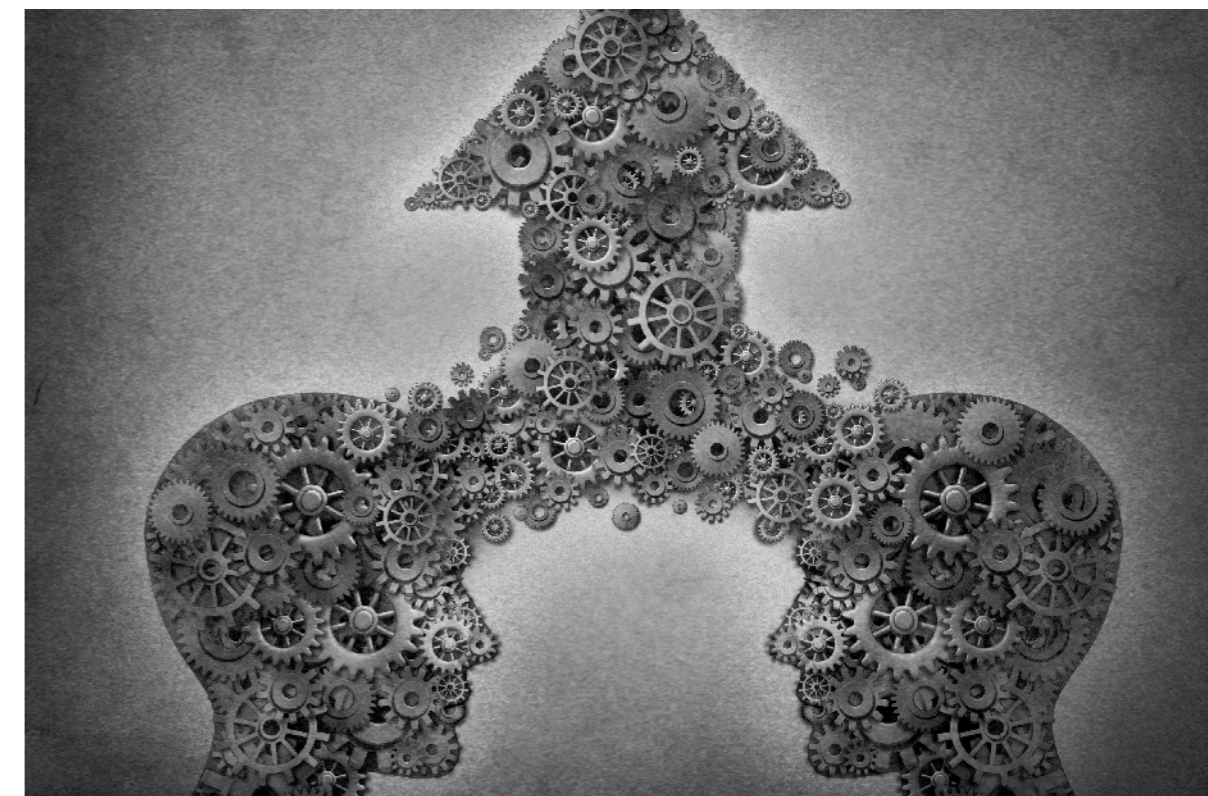
/gestionat per

/en conveni amb

Com planificar un projecte de cooperació

"El món al revés ens ensenya a patir la realitat en comptes de canviar-la, a oblidar el passat en comptes d'escoltar-lo i a acceptar el futur en comptes d'imaginar-lo. (...) Però està vist que no hi ha desgràcia sense gràcia ni cara que no tingui la seva contra cara, ni desalè que no busqui el seu alè, ni tampoc hi ha escola que no trobi la seva contraescola."

Eduardo Galeano. *Patas arriba, la escuela del mundo al revés.*

Cooperació significa compartir recursos i esforços amb l'objectiu de contribuir al progrés i a la millora de qui ho necessita mitjançant un benefici mutu.

L'àmbit de cooperació al desenvolupament compta amb un argot propi que moltes vegades, si no es coneix, és difícil d'entendre. Saber les diferències entre el pla, el programa, el projecte, els objectius i les activitats, entre d'altres, seran conceptes bàsics que ens ajudaran a estructurar millor les nostres idees.

En aquest butlletí 901 51 52 53 fem quatre pinzellades sobre el disseny de projectes de cooperació a través del marc lògic.

Recordeu que si voleu organitzar una activitat internacional i necessiteu assessorament podeu demanar una assessoria gratuïta al CRAJ, només cal demanar cita prèvia!

“Cooperació significa compartir recursos i esforços amb l'objectiu de contribuir al progrés i a la millora de qui ho necessita mitjançant un benefici mutu.”

Conceptes que cal conèixer:

El **pla** són línies estratègiques generals que expressen polítiques de desenvolupament del país receptor i del país donant. Té com a objectiu marcar unes línies bàsiques sobre el desenvolupament d'un sector. Engloba els programes i els projectes, un exemple és el Pla Director de Cooperació Internacional i Solidaritat de l'Ajuntament de Barcelona.

El **programa** és un conjunt coherent, dissenyat, organitzat i integrat d'activitats, serveis i processos que es concreten mitjançant els projectes. Proposa les bases per a fer possible el desenvolupament del pla, tot proposant accions orientades a assolir els objectius en un termini de temps concret. El programa està format per un conjunt de projectes. Un exemple és el programa Barcelona Solidària de l'Ajuntament de Barcelona.

El **projecte** és el conjunt d'activitats concretes interrelacionades i planificades que permeten assolir un conjunt de béns i serveis per a satisfer les necessitats, problemes o situacions prèviament analitzades. La diferència entre un programa i un projecte radica en la magnitud dels objectius i la concreció de les activitats a desenvolupar per tal d'assolir els objectius.

Fases d'un projecte

Identificació del projecte: La identificació del projecte implica fer un anàlisi d'allò que passa, a qui li passa, com es podria solucionar i com es farà finalment.

Anàlisi de les necessitats: En aquest espai serà interessant detectar les principals necessitats que es deriven de l'objectiu principal del projecte visualitzant les relacions causals i les conseqüències.

Per fer l'arbre de necessitats cal identificar:

- ✓ Principals problemes que afecten als beneficiaris: Cal tenir present que els problemes no són manca de solucions. Per exemple, el problema és la manca d'alfabetització no la manca de recursos econòmics per a que hi hagi mestres.
- ✓ Causes del problema.
- ✓ Conseqüències directes del context.

Anàlisi de la participació: l'objectiu d'aquest apartat serà desenvolupar una imatge global dels grups d'interès que es beneficiaran del nostre projecte, en podem distingir entre beneficiaris directes i beneficiaris indirectes a través d'aquesta taula:

A través d'aquest anàlisi hauríem de poder saber quines són les característiques que descriuen el nostre focus d'interès, a quins altres grups de persones caldria recolzar per tal d'assegurar un desenvolupament positiu, quins conflictes possiblement sorgeixen i la manera amb la qual els solucionarem.

Grup	Nombre de beneficiaris	Característiques	Interessos
Beneficiaris directes			
Beneficiaris indirectes			

Anàlisi dels objectius: aprofitarem per imaginar-nos la situació ideal de l'anàlisi de la realitat en què contextualitzem el projecte, tractarem de formular frases que reflecteixen la superació dels problemes i que alhora plantegin solucions als mateixos.

Anàlisi d'alternatives haurem de plantejar possibles estratègies per aconseguir els objectius del projecte segons criteris específics com, per exemple, impacte, viabilitat, riscos, recursos disponibles...

Disseny i desenvolupament del projecte

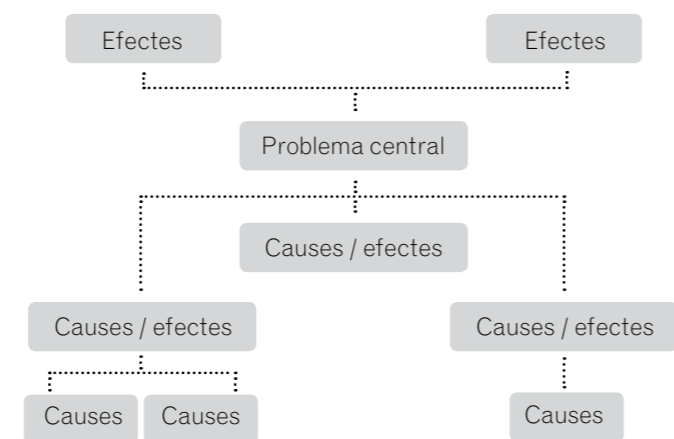
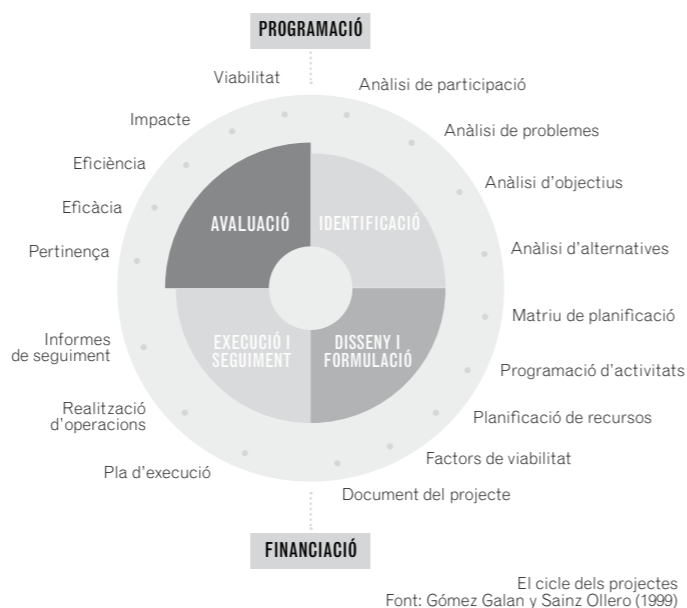
En aquesta fase haurem de decidir quines estratègies farem servir per al disseny del nostre projecte.

- ✓ Definició de l'esquelet del projecte (la matriu de planificació).
- ✓ Determinació dels recursos necessaris per a executar.
- ✓ Temporalització del projecte.
- ✓ Identificació dels indicadors i instruments d'avaluació.
- ✓ Confecció del document del projecte.

La matriu de planificació del projecte

Cal que creem l'esquelet del projecte reflectint els objectius i les activitats.

Per què desenvolupem el projecte?	Objectiu general
Què aconseguirem amb el projecte?	Objectiu específic
Com aconseguirem els objectius?	Resultats /Activitats
Quins factors externs són importants pel desenvolupament del projecte?	Col·laboradors externs Treball en xarxa
Com mesurarem els resultats del projecte?	Indicadors d'avaluació
Mitjançant quines coses podem mesurar els resultats?	Instruments d'avaluació
Quant costarà el projecte? Recursos materials, humans, infraestructurals...	Pressupost

	Lògica de la intervenció	Indicadors objectivament verificables	Instruments d'avaluació	Hipòtesi
Objectiu general				
Objectiu específic				
Resultats				
Activitats				

Aspectes conceptuals en el plantejament d'un projecte

Els **beneficiaris** seran els protagonistes del projecte, en aquest sentit caldrà implicar-los en el disseny i el desenvolupament del projecte. Cal definir amb exactitud l'àrea geogràfica on pertanyen, el camp d'activitat laboral, la situació econòmica, les condicions de vida, llurs necessitats, el sexe, l'edat, l'entorn...

L'**objectiu general** és la raó principal del projecte, ha de ser coherent amb les estratègies de cooperació i amb els plans directores per tal que el projecte no quedi en una acció puntual. En aquest s'han de definir els beneficiaris i ha de ser verificable.

Els **objectius específics** han de concretar allò que es vol aconseguir respecte les persones beneficiaries del projecte, l'objectiu ha de ser totalment viable. Els objectius específics han de contribuir a la consecució de l'objectiu general, ha de ser realista, precís, concret i realista.

Els **resultats del projecte** són aquells elements que aconseguirem directament a través de les activitats previstes. Han de ser coses necessàries per a aconseguir els nostres objectius, han d'estar planificats de forma verificable.

Els **activitats** seran totes aquelles accions que desenvolupem al llarg del projecte per tal de complir els objectius proposats. Han de contribuir directament als resultats i s'han de reflectir en el cronograma, que serà la taula en la qual es reflecteixi quan s'efectuarà cadascuna de les activitats.

Factors externs del projecte

En els projectes sempre apareixeran factors externs que influenciaran en el desenvolupament del nostre projecte. Alguns d'ells en són, per exemple:

Els **polítiques de suport al projecte**, com hem dit anteriorment els projectes de cooperació no haurien de sorgir d'una idea puntual o improvisada, cal que prèviament sapiguem quines línies estratègiques es treballen en els plans directores amb la finalitat que si són coherents els uns dels altres rebrem un major suport per part de l'administració.

Aspectes institucionals, en tant que anem a empoderar a un conjunt de persones per tal de facilitar algun aspecte de la seva vida, és interessant conèixer la contrapart del nostre projecte amb la finalitat d'assegurar-nos que, quan nosaltres no hi siguem, el projecte que hem desenvolupat segueixi viu. En aquest sentit, la contrapart tindrà un paper important d'empoderament dels beneficiaris i d'absorció de tots els objectius del projecte.

Aspectes socioculturals cal que siguem conscients del context sociocultural del territori en què desenvolupem l'acció, assegurant que els beneficiaris assumiran el projecte com a propi més enllà de la fase d'execució una vegada nosaltres hàgim marxat.

Perspectiva de gènere en aquest sentit caldrà empoderar a les dones a assumir una actitud de participació activa dins del projecte entès com un procés de canvi tot fomentant la igualtat en tots els aspectes.

Factors mediambientals hem de valorar els recursos mediambientals previstos en relació a la capacitat local assegurant la sostenibilitat del projecte.

Factors econòmic financers hem de tenir en compte amb quins recursos executarem tot el projecte, tenint present el context financer actual i valorant la possibilitat de tenir els recursos econòmics en un moment concret o possiblement una vegada el projecte ja hagi finalitzat.

Els **indicadors d'avaluació** expressen el grau d'assoliment dels objectius i resultats expressant el nivell d'èxit esperat. Els indicadors han d'expressar cap a qui es dirigeix un projecte, quant, com, quan i on es produeix. Com a mínim han de tenir una font de verificació per comprovar el grau d'èxit i han de ser coherents amb dels objectius i els resultats.

Els **instruments d'avaluació** són els mitjans que aplicarem per a mesurar la consecució dels objectius a través dels indicadors, en aquest sentit caldrà que siguin totalment fiables i que pugem assegurar que els aconseguirem.

La **hipòtesi del projecte** són aquells factors externs, situacions, esdeveniments o decisions que no poden ser controlades per nosaltres, però sí que poden incidir en el seu desenvolupament.

Els **condicions prèvies i els recursos necessaris** són tots aquells elements mínims que necessitem per a començar el projecte. En aquest sentit parlarem tant dels recursos humans, materials i econòmics com de les firmes de convenis, canvis legislatius...

Els **resultats** sempre han d'estar relacionats amb les activitats del projecte, han d'estar totalment detallats i han de ser coherents amb la situació que es troba el territori on desenvoluparem el projecte. Els recursos els podem separar per partides o bé per activitats.

El **pressupost** del projecte serà un reflex de tots els ingressos i despeses que tinguem previstes relacionades amb el projecte.

Execució i seguiment del projecte

La fase d'execució del projecte constitueix en una aplicació pràctica del projecte. Abans de començar haurem de planificar com farem el seguiment del projecte, tot tenint en compte, qui coordinarà el projecte, quines tasques tindrà cadascú, quin serà el cronograma definitiu... En acabar el projecte seria interessant fer un balanç entre allò que teníem previst que passaria i allò que ha passat finalment.

L'avaluació del projecte

En l'apartat d'avaluació aportarem informació útil i real que ens serveixi per a millorar les accions i els futurs projectes, així com la presa de decisions en circumstàncies similars.

Parlem de diferents tipus d'avaluació:

- ✓ Avaluació prèvia (abans de començar el projecte)
- ✓ Avaluació intermitja (durant el projecte)
- ✓ Avaluació de la fi del projecte (avaluació de la intervenció global)
- ✓ Avaluació posterior al projecte (avaluar allò que perdura i allò que no)
- ✓ Avaluació externa o interna (en funció de qui la faci)
- ✓ Avaluació agregativa/formativa (en funció dels objectius de l'avaluació)
- ✓ Avaluació del producte (avaluació dels resultats)

Aspectes a tenir en compte a l'hora d'avaluar un projecte: nivell de participació / programa d'activitats / beneficiaris metodologia / recursos

Els criteris bàsics d'avaluació:

- ✓ **Viabilitat del projecte** a nivell polític, institucional, tecnològic, econòmic mediambiental...
- ✓ **Pertinença:** es refereix a l'adequació dels objectius i resultats del projecte al context socioeconòmic i polític.
- ✓ **Impacte del projecte**, mesura els efectes del projecte més enllà de la consecució dels objectius específics.
- ✓ **Eficiència** valora el grau de consecució dels objectius i resultats d'una activitat.
- ✓ **Eficàcia** avalua la forma en què s'empren els recursos.